

Nuummi nunat avannarliit kulturikkut pikialaarnert assigiinngisitaartunik nipeqarpoq

Kulturikkut filminillu pikialaarnermi nunanit avannarlernit suliniuterpassuupput pissanganartut, soorlu aamma sulinngiffinni siunissami suleqatigiinnissat pilersinneqarlutik

■ NUUMMI NUNAT AVANNARLIIT KULTURIKKUT PIKIALAARNERANNI MISIGISAT

Mai Misfeldt

mai@maimisfeldt.dk

Nuummi nittaappoq, ullullu ingerlanerini issilertarlunilu issangissertarneratigut aqquserngit quasattupilussuupput. Qeratasuunik nioqarlunga illoqarfikkut ingerlavunga, ulluunerani seqinnarisuup ataanu unnukkullu taartuinnarmi, kingornalu qilammi arsarnerit alutornarlunnarlutik. Nuutoqqap eqqaani puttaaq sissap killingani sioqqani ukumarusaarpoq, aqqusineri angisuuni angallattut siorsupput soorlu nunarsuarmi illoqarfissuit allat ilaanni, sumilu tamani tulukkat qarluuppalluttarput, tarratut qernertut qinaasillutik mitsimasut pissikattaarlutik tamulugassasinnasumik ujaasillutik.

Oktobarimi sapaatit akunnerisa pingajuanni Nuuliarpunga, tikeraarpasuit isiginaartitsisarorpasuiullu allat peqatigalugit sapaatit akunnerni marlunni ukioq manna pikialaarnermi ataasikkut pisussat misigiartorniarlugit: Aappasaanik Nuuk Nordisk Kulturfestival ingerlanneqassaaq, Nuuk International Filmfestivali siullerpaamik ingerlanneqartussaq Katuami ingerlanneqassalluni Grønlandsbankenillu inersuaani.

Arctic Odyssey

Marlungornermi ullaap tungaani Nunatta Isiginnaartitsisarfanukarpunga, amutsiviup eqqaani Industrivejimiippoq. Unitsiarnerup kingorna isiginnaartut tassaannerusut ilinniarnertuungorniarfimmu klassit ilaat qinnuigineqarput inersuarmi taartumi toqqissisimanertumi issiavimminniit isiginnaartitsisarfirmu issiavinnut takisuunut amitsunut nooqqullugit. Nukapissat sapigaqanngitsutut isikkoqaqqaartut maanna ittoorlunilik ammut isigippat, isiginnaartitsisarpoq Connie Kristensen qanillattormat. Tamanna paasinarluarpoq, piffissamimi sivikitsuararsuarmi arnamit tatiginartumit eqqissisimasumit arnanngorpoq navianarpassittoq naatsorsoruminaatsorlu. Isiginnaartitsisarpoq Connie Kristensen qanillattormat. Tamanna paasinarluarpoq, piffissamimi sivikitsuararsuarmi arnamit tatiginartumit eqqissisimasumit arnanngorpoq navianarpassittoq naatsorsoruminaatsorlu. Isiginnaartitsisarpoq Connie Kristensen qanillattormat. Tamanna paasinarluarpoq, piffissamimi sivikitsuararsuarmi arnamit tatiginartumit eqqissisimasumit arnanngorpoq navianarpassittoq naatsorsoruminaatsorlu. Isiginnaartitsisarpoq Connie Kristensen qanillattormat. Tamanna paasinarluarpoq, piffissamimi sivikitsuararsuarmi arnamit tatiginartumit eqqissisimasumit arnanngorpoq navianarpassittoq naatsorsoruminaatsorlu.

Angunerisnaasanit amerlanerit

Arctic Odyssey Finlandimit Ruska Ensemblemit pilersitaasoq Nuuk Nordisk Kulturfestival 2017'p ingerlanerani katillugit maani najugallit eqqumiitsuliortullu tikeraartut 275-it missaaniittut pilersitarpasuisa

ilagaat. Pikialaarnermi pisussat naqitat aallaqaammullu pisoqalereersimapput, app'ili atorluarneqarsinnaasoq atorlugu pisussat nammineq katiterneqarsinnaapput, taamaalilluni ullormi takuniagassat naamalipallallutik. Siullermik pingaarnertullu pikialaarnermi nipilersornikkut pisussat pingaarnerpupput, tassalu tusarnaartitsinerit piffissalikkat sumilu tamaani tusarnaartitsinerpassuullutik.

Kalaallit peqataasut amerlanerisut

Soorunami Rasmus Lyberth aamma tusarnartitsivoq, aammali nipilersortartut inuusuttuaqqat tusarnaartitsinissaq sioqqullugu sapaatit akunnerani Tue Trackimi workshopersimasut Inussivimmi peqqaanagu tusarnaartitsippat.

Nive Nielsen and The Deer Children namminersorlutik Uummamamiit meeqqat erinarsoqatigiit tikisissimavaat, tamatumalu saniatigut namminneq annerusunik minnerusunilluunniit tusarnaartitsillutik.

Eqqumiitsuliorlutik assiliisartut kalaallit nunanillu avannarlernerisut Nuuk Kunstmuseum peqatigalugu saqqummertsippat, isiginnaartitsilluni eqqumiitsuliorluq Jessie Kleemann aamma takutitsilluni. Isiginnaartitsisarpoq Katuami takutitsippat Dalija Acin Thelanderip qitinnermik ilusilersugaa killitsinnartoq Baby Space takutitsiffigalugu, tassani angajoqqaat mikisunik meerallit (allallu alapernaatsut) illuikkiamut qaqqorimmut paarngorlutik isersinnaallutik, taqqamani sallaasumik nipilersortoqarluni, qitittartut marluk qaqqortunik atisallit ini imminnullu miosisorlutik, mianersooqqissaarlutillu mee-raaqqat attavigalugit.

Pisiffimmi Heine Avdak aamma Yukiko Shinozaki isiginnaagassiamik Borrowed Landscape ullut tamaasa pisinianut allanalaartumik misigisaqartitsillutik takutitsippat, inuusuttut ilisivinnut iigarlutik equutissamik tigumiartut sinilersimasarlutik errorsissutit Omot nassarlugit arpaqat-taarlutik imaluunniit tassangaannaq kapisilik qerisoq qiteqatigilersarlugu.

Atuakkanik atorniarfimmu inuit alanngaarlutik atuarsinnaasut attartorneqarsinnaapput, atuagarlu nipaasumik ersarissumilli atuarpalluttarlugu: Suliniut tassaavoq Time has fallen asleep in the afternoon sunshine (piffissaq ualikkut seqinnerimmi sinilersimasavoq) Norgemi isiginnaartitsisarpoq Mette Edvardsenip 2010-mili suliarisimasaa.

Atuakkat pikialaarnermi pingaarnerpasusaagaluarput. Tamanna uggornarpoq kalaallit inuusuttut atuakkiorneranni pisoqarfioqisoq eqqarsaatigigaanni, kiisamilu nammineq najukkami saqqumilarsinnaagaanni pissanganassagaluarluni.

Nuuk Nordisk Kulturfestival

Nuuk Nordisk Festival NAPA-mit Kommuneqarfik Sermersuumillu aqqissuussaavoq. 2017-imi pikialaarnermi suliniunni ataq-

tigiissaarisuuvuq Pipaluk Lind, isiginnaartitsissusiornissamik ilinniarsimasooq maannalu NAPA-mi attaveqarnermut akisussaasut atorfeqarluni. Pikialaarnerpup ulluani kingullermi naapippara, tassani naliiinissap aallartilernerani nikueqqammerluni.

– Qisuariarnerit pitsaasut pitsaanngitsullu tusarnissaat nuannerpoq, ataqatigiissaagasarpasuuq, assartuussinikkut pisasarpasuuq.

Pipaluk Lind oqaluttuarpoq 2015-imi pikialaarnermi peqataasut 120-usimasut, 2017-imi marloriaatinngorsimallutik. Aamma pikialaartitsisut aqutsisuiunut pingartuussimavoq pisussanit sapinngisamik amerlanerpaat illoqarfimmi ingerlatsivinnut suliniaqatigiiffinnullu ingerlannissaat. Pilersitseqataasussatut, eqqarsaqataasussatut akisussaaqataasussatut qaaqqunersimapput, isumaqarporlu pingaartuusoq Nuuk Nordisk 2017-imi annertuunik eqqarsarnissamik tapersersuunissaat:

– Illoqarfimmi kulturikkut ingerlatsiviit tamarmik suleqtaasullu tunuliaqtaapput. Isiginnaartunik piorsarusussimavugut, allatut ittunik ingerlatsilluta, Nuummi ulluinnarni inuuneq kiisalu kulturimik eqqumiitsuliornermillu oqaluuseqariaaseq uummarsarlugit. Uagutsinnut pingaartuuvuq kulturip eqqumiitsuliornermillu ingerlatsiviit inimit ataatsimut katinnissaat oqarluni: Maanna pikialaartitsivugut, illit sunik tunniussaqqarusuppit? Ingerlalluarsi-maqaq, tamannalu pequtigalugu pisussat taamaapput. Tamanna iluatsissimavianngikkaluarparput pikialaarnermi aqutsisut nammitinneq pisussat tamaasa katitersimasuugutsigik.

Angutivik

Pikialaarnermi isiginnaagassiat pitsaasut arlaqarput. Isiginnaartitseqatigiit De Utvalgte Jon Fossep isiginnaagassiaa Skuggar takutip-paat, isiginnaagassiaavoq isumalioqqissaar-nartoq angajoqqaat meeqqallu akornanni, asaqtigiit akornanni attaveqarneq pineqarluni, tammartajaarnartut takutinneqarluni. Maqaasineq, kiserliorneq, ersiorneq, sumiginnaaneq asanninnerlu meeqqat oqaluttut kiinaanni takuneqarsinnaavoq, taakku seqersillugit takuneqarsinnaallutik, inuillu uotoqqaat takussaallutik taamaattoq isiginnaagassiami oqaaseqartinneqartat.

Tupinnannngitsumik kalaallisut isiginna-gassiaq Angutivik ornigarneqarpoq, atuakkiortumit Niviaq Korneliussenimitt allataal-luni, Hanne Trap Friisimi ilitsersorneqarluni. Isiginnaagassiaq ullumikkut angutip kalaallip asannittumik, isornartorsiuusumik, killitsinnartumik kissalaartumillu ilisaritin-neraa. Isiginnaagassiaavoq inooriaatsimi angutit kinaassusaata ilungersunartor-siorfiani oqaluuserinnissarpasuarunik pingaarutilinnik ammaasoq. Ingammik angut imminnut toqtutarnermut kisitsisini amiilaarnartuni inituvoq. Isiginnaartitsi-sarfimmiippat kalaallit angutit sisamat - Hans-Henrik Poulsen, Miki Jacobsen, Klaus Geisler, Kristian Mølgaard – taakkulu oqalul-lutillu erinarsorput, tusarnersumik, tis-sinartumik, killitsinnartumik, kamaqarlutik saamallutillu tamatigullu paasiuminarlutik, assut alutornartumik, naak uattut ikkaanni asanninneq tuttullu eqqartormatigut kisiisa paasinnaagaluarlugit. Oqalulluni isigin-naartitsineruvoq pitsassuaq, kusanartoq, Camilla Nielsenimitt atortut ikinnerpaat atorlugit atortulersugaq. Isiginnaagassiaq

siunissami qanittumi qallunaatut nutserneqarluni Danmarkimi angalaartinneqassaaq.

Nuuk International Film Festival

Nuuk Nordiskip ilaattut imaluunniit Nuuk Nordiskip ataanut Nuuk International Film Festival (NIFF 2019) siullerpaaq aamma sapaatit akunnerani tassani ingerlanneqar-poq, filmillu amerlaqaat.

Filmitoqqat torrallat takutinneqarput soorlu 1972-mit *Da myndighederne sagde stop* (Qullissat matuneqarnera pillugu) Per Kirkeby Aqqaluk Lyngellu filmiliaat, kingullertut taaneqartoq aamma ullup aap-passaani oqallinnermi peqataalluni: Filmit nunarsuaq allannortissinnaavaat qulequta-rineqarluni, Kalaallilu Nunaanni takorluuk-kanik filmiliaq siulleq takuteqqaarneqarluni Marc Fusing Rosbachip 22-iinnarnik ukiullip filmiliaa.

Filmi killorluarneqarsinnaagaluarpoq, suliaavorli ajasoornartoq filmiliorartup inuusuttup kinguaariit Harry Potterimik ilitsoqqusaqartut angakkutoqqanik naapit-sisillugit, quiassuartarnermigut nallinnarsinani. Ullumikkullu Ilulissani qaamasumik kusanartumillu filmiliaavoq.

Filminik pikialaarneq nagaserlugu Canadami filmiliorartup Alethea Arnaquq-Barilip (Nunavut) filmiliaa Angry Inuk taku-tinneqarpoq, tassani Canadap issittortaani (Nunavumi) EU'p puisinniaqqusiunnaarne-rata kingunerisai pineqarlutik minnerun-ngitsumillu uumasunik illersuinaqatigiit sakkortuumik isornartorsiorneqarlutik puiseeqqat inequnartut atorlugit aninga-sannanniillaqqissut. Angry Inuk filmiluvoq pingaarlinnartoq youtubemi tamanit aane-qarsinnaasoq.

NIFF allassimanermisut nunat tamat akor-nanni filminik pikialaarnervoq, ukiorlu manna issittoq nunallu avannarliit qitiutin-neqarput.

Nunat avannarliit

Nuuk Nordisk Kulturfestivalimi nunani avannarlerni suleqatigiinneq pineqarpoq, tamannalu pissusissamisoorpoq tamannami NAPA-mit annertuumik aningaasaliiffiqi-neqarpoq, taaguutigitinneqarporlu »Nunat avannarliit Kalaallit Nunaannut ikaartarfiat«. Kissatiginartikkaluarpara suliniuteqas-sasoq Kalaallit Nunaata nunani avannarlerni inissisimaneramik apeqquusiinerullunilu apeqquteqarnerussasoq. Siunissami immaqa namminiilivissimasumi tamanna qanoq takorlorneqarpoq?

Taama oqareerluga 2017-imi Nuummi nunanit avannarlernit suliniuterpassuit pissangarput amerlaqaat, soorlu aamma qularinngikkiga illoqarfiup katersortarfing-uani nuannersumi tamanit atorneqarsinnaalluni akeqanngitsumik interneteqartumi kaffeqarlunilu nerisassaqqartuumi sunngiffimmi pisuni suleqatigiilernissarpasuit pinngorsimassasut. Minnerunngitsumik katersortarfimmi kajumissutsiminnik sulisorpassuupput taamaalillutik pikialaarneq puigunaatsunngortillugu.

Nalliuttorsiornerisamat qaaqqusaaneq nuannerluinnarpoq, namminerli nalliuttor-siortitsisuuneq tulluussimaanermik ataqqi-nassutsimillu pilersitsisarpoq. Tamanna tamatigut misigaara, qularinngilaralu 2019-imi pikialaarnissamat qilanaartuni kisiartaanaga.